

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Elektrifiering Morastrand-Lomsmyren

Mora kommun, Dalarnas Län

Järnvägsplan, 2022-09-20

Uppdragsnummer: 173543

Trafikverket

Postadress: Röda vägen 1, 781 89 Borlänge E-post: trafikverket@trafikverket.se
Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Författare: Sweco Sverige AB

Dokumentdatum: 2022-09-19

Ärendenummer: TRV 2021/120684

Åtgärdsnummer: 19217

Uppdragsnummer: 173543

Version: 1.0

Kontaktperson: Tony Adeklint, Trafikverket

Innehåll

1	Sammanfattning.....	4
2	Samrådsrets.....	4
3	Samråd	4
3.1.	Samråd inför länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan	4
3.1.1.	Samråd med berörd länsstyrelse.....	5
3.1.2.	Samråd med berörd kommun	6
3.1.3.	Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda	6
3.1.4.	Samråd med övriga berörda myndigheter och organisationer	7
3.2.	Samråd vid utformning av planförslaget.....	8

I denna samrådsredogörelse sammanställs och sammanfattas hur samrådet bedrivits, vilka synpunkter som kommit in från enskilda, myndigheter och organisationer samt var yttrandena, minnesanteckningar och protokoll från samrådet finns i sin helhet. I samrådsredogörelsen visar Trafikverket hur de inkomna synpunkterna beaktats.

Inkomna synpunkter, protokoll etc. för detta projekt finns diariet förda under ärendenummer TRV 2021/120684.

1 Sammanfattning

Järnvägsplanen Morastrand-Lomsmyren ska möjliggöra elektrifiering av befintligt järnvägsspår mellan Morastrand och Lomsmyren. Spåret sträcker sig genom Mora tätort och är cirka 3,3 kilometer långt.

Arbetet med järnvägsplanen har inletts med att Trafikverket har tagit fram ett samrådsunderlag som har använts för inledande samråd med enskilda som berörs av projektet. Samrådsunderlaget har skickats ut via brev till Mora kommun, berörda fastighetsägare och rättighetsinnehavare, länsstyrelsen samt Region Dalarna.

2 Samrådsrets

Samrådsretsen är de som informeras om att ett samråd ska äga rum. Omfattningen av samrådsretsen varierar mellan olika projekt samt samrådets syfte, karaktär och innehåll.

I det inledande samrådet inför länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan har samrådsretsen definierats genom att fastighetsägare och rättighetsinnehavare som kan antas bli berörda har identifierats. Samrådsretsen utgörs av berörda fastighetsägare inom ett avstånd av 40 meter på vardera sidan om spårmiten samt till ytterligare fastigheter som påverkas av sikt och/eller buller från järnvägen. Samrådsretsen innefattar även Mora kommun, Region Dalarna samt Länsstyrelsen i Dalarnas län.

3 Samråd

3.1. Samråd inför länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan

I det inledande skedet har projektets förutsättningar sammanställts i ett samrådsunderlag.

Information om samrådet annonserades i Dala Demokraten, Falu Kuriren och Mora Tidning 2021-12-01.

Samrådsunderlaget har funnits tillgängligt på Trafikverkets hemsida trafikverket.se/projekt (se Dalarnas län) under samrådstiden 2021-12-01 – 2022-01-20.

Samrådsunderlaget har även funnits tillgängligt hos Mora kommun, i receptionen under samrådstiden 2021-12-01 – 2022-01-20.

Trafikverket har mottagit nio yttranden som berör samrådsunderlaget. Yttrandena finns sammanställda och besvarade i samrådsredogörelsen.

3.1.1. Samråd med berörd länsstyrelse

Samrådsunderlaget skickades till länsstyrelsen 2021-12-01.

Beslut

Länsstyrelsen beslutade 2022-04-08 att järnvägsplanen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Som skäl för beslutet angav de följande:

Motivering

- Kontaktledningsstolpar ska anläggas i nära anslutning till befintligt järnvägsspår och i en därmed redan påverkad miljö.
- Det har inte identifierats några områden med omfattande eller betydande miljövärden i området. Förorenad mark och eventuell bullerpåverkan kommer att hanteras i järnvägsplanens fortsatta process.

Länsstyrelsens slutsats var därför att de planerade åtgärderna på järnvägsanläggningen inte är av den omfattningen att de bedöms medföra betydande miljöpåverkan.

Samtidigt framförde länsstyrelsen denna information:

Förorenad mark

- Längs den aktuella sträckan återfinns ett flertal potentiellt eller konstaterat förorenade områden som enligt underlaget ska beaktas i kommande skede. En markmiljöinventering har genomförts och markmiljöprover planeras utföras längs sträckan utifrån inventeringen. Vid anläggning av fundament och kontaktledningsstolpar bör hänsyn tas till de inventerade objekten. Detta för att minimera risken för spridning av konstaterade eller potentiella markföroreningar. Särskild hänsyn bör tas till sågverket (objektID:175399) på fastigheterna Stranden 7:1 och 7:2 då dioxinföroreningar har påträffats i mark. I kommande skede bör även arbetet beskrivas mer ingående, exempelvis antal fundament och kontaktledningsstolpar som ska anläggas, djup och bredd på planerade schakt samt hanteringen av potentiella massor.

Naturvård

- Längs den aktuella järnvägssträckan finns biotopskyddade träd. Åtgärder för att minimera risk för skada, vid elektrifiering och trädsäkring, behöver vidtas.

Kulturmiljö

- Del av den aktuella järnvägssträckan ligger inom föreslaget område av riksintresse för kulturmiljövård, Mora tätort. Montering av kontaktledningsstolpar kan komma att få negativ visuell inverkan på området. Det är därför angeläget att Trafikverket klargör i vilken grad och om det finns möjlighet att genom placering och utformning av stolpar minimera eventuell negativ påverkan.

Trafikverkets bemötande

- Trafikverket är i ett tidigt skede i processen. En trädinventering genomfördes sommaren 2022 där det konstaterades att flertalet höga träd längs sträckan skulle träffa kontaktledningen om de faller. Därför föreslås i trädinventeringen att de flesta farliga träd längs sträckan fälls. Träd med biotopskydd finns vid Morastrand, vilket kommer att hanteras i järnvägsplanen.

- En markmiljöundersökning kommer att genomföras i nästa skede av projektet. Undersökningen kommer att utgå från tidigare känd information om föroreningar i närheten av spårområdet, med bland annat dioxinföroreningar vid före detta sågverket och tidigare drift och underhåll av järnvägen. Hantering av massor och eventuella föroreningar kommer att ske enligt Naturvårdsverkets generella riktlinjer för förorenad mark och Trafikverkets riktlinjer.
- Beträffande kulturmiljövärdena kommer det föreslagna riksintresset att beskrivas i plan- och miljöbeskrivningen. Dock är möjligheterna att ta hänsyn till kulturmiljövärdena vid placering och utformning av kontaktledningsstolpar begränsade.

3.1.2. Samråd med berörd kommun

Samrådsunderlaget skickades till Mora kommun 2021-12-01.

Kommunen har inte inkommit med yttrande i samrådsunderlagsskedet. Detta då missivbrev om samråd inte inkommit till kommunen. Troligt fel i detta är postgången. Dialog med kommunen har skett och de har getts möjlighet att yttra sig i detta skede men valt att komma in med yttrande i samrådshandlingsskedet istället på grund av stor arbetsbelastning.

3.1.3. Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda

Närboende

- Synpunkter från närboende berör främst borttagning av träd som finns längs spåret. Om träden tas bort längs med spåret så kommer detta att innebära att närboende får mycket insyn och sämre/inget skydd från buller och sol. Träden som står längs spåret idag planterades i syfte att avgränsa järnvägen från fastigheterna. Träden fångar upp mycket av ljudet som alstras från timmertågstrafiken. Dock är träden också en visuell åtgärd och inte enbart en åtgärd avseende ljud från järnvägen. Närboende önskar att träden ersätts med bullerplank.
- Elektrifierade tåg medför ljusblixtar som lyser upp när loket rör sig längs kontaktledningen. Kan Trafikverket redogöra för hur mycket som kommer att lysa upp när tågen passerar?
- Elstolpar utmed spåret kommer att innebära ytterligare en fara för boende barnfamiljer längs med spåret.
- Utökade transporter kan ge utökade problem med buller och vibrationer. Tidigare sattes ett staket upp utmed järnvägen som påverkat utsikt negativt. Staketet har medfört ett buller och vibrationsproblem. Efter att staketet kom upp kör minst 90 % av tågen fortare än anvisad fart (20 km/tim) förbi våra fastigheter, saker faller ur hyllor inne och bullernivån är väldigt störande.

Trafikverkets bemötande:

- Trafikverket är i ett tidigt skede i processen. Det kommer att genomföras en trädinventering för att kunna se omfattningen av antalet träd som kommer att behövas tas ned.

- Avseende ljusblixtar från elektrifierade tåg bedöms det i dagsläget att antalet tåg inte kommer ändras jämfört med idag. Det betyder att det kommer att vara relativt få tåg som passerar och därav borde inte ljusblixtar från tågen bli ett problem.
- Trafikverket har inte i dagsläget någon placering av kontaktledningsstolparna färdig och det kommer inte att finnas någon risk med högspänningen så länge man inte befinner sig inom spårområdet och i direkt närhet av högspänningsledningen.
- Trafikverket genomför en bullerutredning som kommer att arbetas in i det fortsatta arbetet. För att kunna minska vibrationer krävs en ombyggnation av bankroppen vilket inte ingår i detta projekt. Trafikverket noterar uppgiften om att hastigheten inte följs.

Det kommer att finnas möjlighet att delta i samråd som kommer att äga rum hösten 2022. I dagsläget är det oklart om dessa tillfällen kommer att vara fysiska eller digitala, det beror på utvecklingen av pandemin.

3.1.4. Samråd med övriga berörda myndigheter och organisationer

Region Dalarna

Region Dalarna avstår från att yttra sig.

NODAVA AB

- Inom utredningsområdet har Moravatten AB VA- ledningar med tillhörande anläggningar. På flertalet ställen har Moravatten AB VA- ledningar som korsar järnvägen. Det är av stor vikt att hänsyn tas till VA- ledningarna under den fortsatta processens gång. I dagsläget är det inte fastställt var fundament inklusive stolpar samt skyddsportaler/skyltar kommer att placeras. Under projektets gång behöver samråd ske med Nodava AB gällande detta samt VA- ledningar visas ut.
- Nodava avfall ställer sig positiva till elektrifieringen av sträckan Morastrand-Lomsmyren. Nodava driver idag en återvinningscentral på Vattumyren, som ligger i nära anslutning till aktuell järnvägssträckning. I planeringsskedet för anläggandet av återvinningscentralen vägde närhet till järnväg in som en positiv aspekt. Det är en förhoppning att i framtiden kunna transportera vissa avfallsfraktioner på järnväg istället för lastbil. Kan det dessutom ske med eldrivna tåg är det ytterligare steg mot en mer hållbar hantering av avfallet, liksom en hållbar samhällsutveckling.
- Med tanke på att Wasaterminalen är den plats som ligger närmast återvinningscentralen – och sannolikt även är lämpligaste plats för av- och pålastning från återvinningscentralen - vore det önskvärt, från Nodavas infallsvinkel, att även sträckan från järnvägen in längs stickspåret mot Wasaterminalen elektrifierades.

Trafikverkets bemötande:

- Trafikverket kommer att ta hänsyn till VA- ledningarna under den fortsatta projekteringen. Under projektets gång kommer fler möjligheter erbjudas att yttra sig över planförslaget. Trafikverket kommer att skicka ut inbjudan till Nodava AB när samrådstillfällen ges. Det kommer att finnas möjlighet att delta i samråd som kommer att äga rum hösten 2022.
- Tanken med elektrifieringen är inte att begränsa den tågtrafik som går på spåret idag. Den enda skillnaden är att elektrifieringen möjliggör användning av ellok och transporttiderna förkortas. I framtiden kommer Nodava säkerligen att kunna

transportera vissa avfallsfraktioner på järnväg istället för lastbil. För att det ska fungera behöver andra utredningar göras som inte omfattas av detta projekt.

- Ytterligare elektrifiering av sträckan från järnvägen in längs stickspåret mot Wasaterminalen ingår inte i detta projekt. Trafikverket äger inte stickspåret.

ELLEVIO

Ellevio har lokalnät och regionnät som berörs av projektet. I enlighet med Elsäkerhetsverkets föreskrifter ska Trafikverket med Elsäkerhetsverket komma fram till vilken höjd ledningarna behöver ha över järnvägen.

Trafikverkets bemötande:

Trafikverket kommer att ta hänsyn till det i den fortsatta projekteringen.

3.2. Samråd vid utformning av planförslaget

Detta avsnitt kommer att kompletteras i den fortsatta planläggningsprocessen.

TRAFIKVERKET

Trafikverket, 781 89 Borlänge. Besöksadress: Röda vägen 1
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 020-600 650

www.trafikverket.se